

Medvěd hnědý

Naše největší šelma se zavalitým tělem, krátkým ocasem, malýma očima i ušima, silnýma nohama se širokými pětiprstými tlapami a hustou, místy 8-12 cm dlouhou srstí. Ve zbarvení bývá proměnlivý v různých odstínech hnědé po plavou, černohnědou i stříbřitě šedou. Mladí jedinci mají pod hrdlem bílé skvrny, které s přibývajícím věkem mizí (do dvou let). Samice mají 3 páry mléčných bradavek.

Rozšíření

Původně obýval značnou část Eurasie, severní Afriky a Severní Ameriky. Do současnosti se však v Evropě udržel souvisleji jen ve Skandinávii, Finsku a v Rusku, izolovaně pak v Pyrenejích, Abruzzách, Alpách, Karpatech a na Balkáně.

V různých oblastech Čech byl vyhuben už během 17.-18. století; jako poslední známý úlovek se tradičně uvádí z r. 1856 u Želnavy, ale leccos nasvědčuje tomu, že i poté se se nějakou dobu medvěd na Šumavě ještě sporadicky objevoval. Na Moravě a ve Slezsku se udržel déle (Moravskoslezské Beskydy, 1908) a dodnes se pravidelně vyskytuje na moravské straně Karpat, zvláště v Moravskoslezských Beskydech a Javorníkách, kde byly poslední dobou pozorovány i samice s mlád'aty. K nám přichází ze Slovenska (tamní stavy se odhadují na 700 jedinců), někteří jedinci se zatoulávají dále na západ, např. do Nízkého a Hrubého Jeseníku (1989, 1993, 1995, 1996), výjimečně až do Dražanské vrchoviny (1989, 2002), Orlických hor (1989) či dokonce až na Náchodsko (1994).

Vydra říční

Je přizpůsobena k životu ve vodě. Její protáhlé válcovité tělo klade při plavání menší odpor a dlouhý (asi 50 % délky těla), u kořene zesílený svalnatý ocas slouží jako kormidlo. Nohy má krátké, nepříliš vhodné k rychlému pohybu po zemi, a mezi prsty opatřené plovací blánou. Ušní boltce se ukrývají v srsti, nosní a ušní otvory pod vodou uzavírá zvláštní záhyb kůže. Srst je velmi kvalitní, přiléhavá a s jemnou a hustou podsadou, na břicho připadá na 1 cm² téměř 50 000 chlupů. Zbarvení je převážně kávově hnědé, pouze krk a spodní část těla mají světle šedivý až bílý odstín. Dlouhé hmatové chlupy na čenichu umožňují orientaci v kalné vodě či při prolézání nor. Samice mají 2-3 páry mléčných bradavek.

Rozšíření

Obývá celou Evropu a značnou část Asie po severní Írán, Přední i Zadní Indii a některé ostrovy (Sumatru, Tchaj-wan, Japonsko).

U nás byla hojná do počátku 20. století, avšak neúprosné pronásledování pro kožešinu i škody na rybách, a posléze regulace a znečištění řek téměř způsobily její vyhubení. Až během posledních dvou desetiletí její početní stavy opět vzrůstají a postupně se navrací do míst, odkud vymizela. Hlavně těžiště výskytu leží v pásmu hor a pahorkatin od Českého lesa přes Plzeňsko, Šumavu a jihočeské pánve na Českomoravskou vrchovinu, místy žije na Ohři, v severozápadních Čechách, na Podorlicku, na Dyji a v moravských Karpatech, přinejmenším migrující jedince však lze už zastihnout kdekoliv na vhodných tocích.

Kočka divoká

Řadí se k našim nejvzácnějším savcům. Dosahuje větší velikosti než kočka domácí, na pohled má zavalitější postavu (hlavně díky delší a huňatější srsti, zvláště v zimě) a větší hlavu s menšíma ušima a dlouhými smyslovými chlupy na čenichu. Ve zbarvení převládá šedohnědý až šedožlutý odstín, přičemž hřbet, nohy a ocas jsou výrazně pruhované; středem hřbetu se táhne tmavší pás srsti, spodní strana těla bývá krémově žlutá. Od podobně zbarvené zdivočelé kočky domácí ji lze rozlišit především podle tvaru, délky i držení ocasu. U kočky divoké je kratší než polovina délky těla, po celé délce huňatý a před černou

špičkou má 3-4 černé pruhy, naproti tomu ocas kočky domácí je delší než polovina délky těla, ke konci se postupně zužuje a má větší počet tmavých prstenců (dále hlava je v poměru k tělu menší a srst i hmatové chlupy kratší). Samice obvykle mají 4 páry mléčných bradavek.

Rozšíření

Z někdejšího souvislého areálu sahajícího od britských ostrovů až do střední Asie a severní Afriky zůstaly v Evropě jen oddělené ostrůvky výskytu (zejména Skotsko, Pyrenejský poloostrov, východní Francie, Německo, Slovinsko, Karpaty a balkánská pohoří), v posledních desetiletích se však daří opětovným vypouštěním leckde trvalý výskyt obnovit.

Původní populace byla vyhubena v Čechách na přelomu 18. a 19. století, později se občas objevovali pouze zatoulaní jedinci (např. v r. 1952 u Telnice v Krušných horách). Ve Slezsku a zvláště na jihovýchodě Moravy (zejména v Bílých Karpatech) se zřejmě řídce vyskytuje dodnes, avšak konkrétní informace chybějí. V 70. letech 20. století byla neúspěšně vysazena na Šumavě (v Královském Hvozdu), nyní se zvyšuje pravděpodobnost jejího opětovného výskytu v důsledku prosperující vysazené populace v Bavorsku.

Rys ostrovid

Statná kočkovitá šelma s vysokýma nohama a krátkým, jakoby uťatým ocasem. Místa až 3,5 cm dlouhá a v zimě hustá srst je rezavohnědá až šedožlutá s více či méně výraznými hnědočernými skvrnami. Středem hřbetu se táhne podélný tmavý pruh, rovněž konec ocas je černý. Břicho bývá světlejší až bílé. Okraje ušních boltců lemují štětičky prodloužených chlupů a u některých jedinců se na lících srst protahuje v tzv. licousy. Samice mají 3 páry mléčných bradavek.

Rozšíření

Původně obýval lesní oblasti ve značné části Eurasie a Severní Ameriky, v současnosti se v Evropě souvisleji vyskytuje hlavně na severu Ruska, ve Finsku, Skandinávii, v Karpatech a na Balkáně. Na řadě míst je však znovu vysazován, a tak se jeho areál opět zvětšuje (např. Alpy, Jura, Vogézy, Dinárské hory). Podobně je tomu i u nás.

V Čechách byla původní populace vyhubena v 19. století; obvykle se uvádí ulovení posledního rysa v r. 1835 na Táborsku, ale je i několik pozdějších údajů až do r. 1894. V letech 1950-1961 se zdržoval odkudsi zatoulaný na Šumavě a po r. 1970 se několik vysazených jedinců usídlilo na bavorské straně Šumavy. Na Moravě rys ve skutečnosti vyhuben nikdy nebyl, neboť do Moravskoslezských Beskyd a okolních pohoří se jednotlivě zatoulával ze slovenských Karpat i poté, co jinde u nás vymizel. K zásadnímu zlomu ve vývoji našich populací došlo po úspěšném vypuštění 17 či 18 jedinců karpatského původu na

Šumavě v 80. letech 20. století. Reaklimatizace se navíc časově shodovala s nárůstem početnosti rysů na Slovensku, což mělo příznivou odezvu i v obnově osídlení v moravsko-slezské části Západních Karpat a východních Sudet. V současné době se rys trvale vyskytuje na jihozápadě Čech od Českého lesa přes Pošumaví po Novohradské hory, odkud příležitostně proniká i do Slavkovského lesa, Doupovských hor i Brd (ještě nedávno se také objevoval v oblasti Labských pískovců), dále žije v Jeseníkách, Moravskoslezských Beskydech, Vsetínských vrších a Javorníkách. Stávající početnost se odhaduje na 70-100 dospělých jedinců, ale situace se rychle mění, přičemž v 90. letech 20. století se pohybovala mezi 100-150 jedinci, hlavním problémem ochrany rysa se stává pytlácký lov.

Vlk obecný

Největší psovitá šelma. Postavou i velikostí připomíná německého ovčáckého psa, má však širší a zašpičatější hlavu, šikměji postavené oči a kratší, výrazně trojúhelníkovité uši. Huňatý ocas nosí svěšený šikmo nebo kolmo k zemi. Ve zbarvení převládá podle sezóny rezavohnědý až šedočerný odstín, pouze spodní část těla a vnitřní strany končetin jsou nažloutlé až bělavé a vnější okraje ušních boltců černé. Pruh tmavší srsti se někdy táhne i středem hřbetu.